

DINAMICA PATRIMONIULUI PERSOANEI JURIDICE INSOLVABILE**THE DYNAMICS OF THE INSOLVENT LEGAL ENTITY'S ASSETS**

CHIRTOACĂ Rodica,
Universitatea de Stat din Moldova
ORCID: 0009-000-8141-6507.
e-mail; roddica@mail.ru
rchirtoaca@inbox.ru

Rezumat

Dinamica activelor în insolvență se referă la modul în care se schimbă și se gestionează activele unei companii în timpul procedurii de insolvență. Aceasta implică monitorizarea și evaluarea continuă a activelor pentru a înțelege modul în care se schimbă sau se dezvoltă în timpul procedurii de insolvabilitate. Această dinamică poate fi influențată de o varietate de factori, inclusiv deciziile luate de administratorul sau lichidatorul desemnat, acțiunile creditorilor și evoluțiile din cadrul procedurii legale.

Pe parcursul procedurii de insolvență, activitățile legate de gestionarea activelor pot include vânzarea de active pentru a stinge creanțele, reorganizarea sau restrucurarea activelor pentru a maximiza valoarea lor și evaluarea posibilităților de revitalizare a afacerii. În plus, este important să se urmărească și să se gestioneze în mod corespunzător eventualele riscuri sau probleme legate de active în cadrul procedurii de insolvabilitate.

Dinamica patrimoniului în insolvabilitate este un aspect esențial al procesului de restructurare financiară și poate avea un impact semnificativ asupra rezultatului final al procedurii de insolvență pentru toate părțile implicate.

Cuvinte - cheie, *patrimoniu, licitație cu strigare, licitație cu reducere, negocieri directe, proces-verbal, decizie, comisie, adunare, comitetul creditorilor.*

Summary

The dynamics of assets in insolvency refers to how the assets of a company change and are managed during the insolvency proceedings. This involves the ongoing monitoring and evaluation of assets to understand how they are changing or developing during the insolvency process. This dynamics can be influenced by a variety of factors, including decisions made by the appointed administrator or liquidator, actions taken by creditors, and developments within the legal proceedings.

Throughout the insolvency proceedings, asset management activities may include selling assets to settle debts, reorganizing or restructuring assets to maximize their value, and assessing opportunities for business revitalization. Additionally, it's important to properly monitor and manage any risks or issues related to the assets within the insolvency procedure."

The dynamics of assets in insolvency is an essential aspect of the financial restructuring process and can have a significant impact on the final outcome of the insolvency procedure for all parties involved.

Key words: *assets, auction by outcry, auction with reduction, direct negotiations, minutes, decision, committee, assembly, creditors' committee.*

Introducere:

Instituția insolvabilității este una dintre cele mai dinamice, iar normele juridice care o compun au fost perfecționate de-a lungul timpului, inclusiv prin instituirea de mecanisme de prevenire a insolvabilității, de reabilitare a stării financiare a debitorului sau de stingere într-un alt mod al datoriilor, însă sarcina finală a acestei proceduri rămâne satisfacerea cerințelor creditorilor din patrimoniul insolubilului.

Patrimoniul, în general, reprezintă totalitate de drepturi și obligații cu caracter economic pe care persoana juridică le are în mod distinct și independent de cele ale altor subiecte de drept, precum și de cele ale persoanelor care o alcătuiesc. În sensul că patrimoniul persoanei juridice este suportul material care oferă acesteia posibilitatea realizării scopului pentru care a fost înființată, permitându-i să participe în nume propriu la raporturile juridice și să-și asume drepturile și obligațiile pe care această participare le presupune. Persoanele juridice răspund pentru obligațiile asumate cu toată averea pe care o au în proprietate.

În Legea nr.149/2012 averea persoanei este numită ca masa debitoare (masa activă) care la rândul său reprezintă totalitatea valorilor patrimoniale pe care le are debitorul și care pot fi urmărite de creditori. În această masă intră toată valorile patrimoniale ale debitorului, inclusiv banii, hârtiile de valoare, bunurile materiale și nemateriale, creanțele. Aceasta este baza materială a răspunderii debitorului insolubil pentru obligațiile asumate și neexecutate. Toate bunurile debitorului la data intentării procesului de insolabilitate, precum și toate pe care acestea le dobândește pe parcursul procesului formează masa debitoare, care servește la executarea creanțelor patrimoniale ale creditorilor.

Din analiza Legii insolabilității nr. 149/2012 patrimoniul debitorului insolubil este supus unei dinamici, care parcurge anumite etape,

- Inventarierea,
- Evaluare;
- Lichidarea prin vânzare, toate aceste etape vor fi descrise în prezenta lucrare supusă cercetării.

Dar înainte de a trece la descrierea acestor etape urmează de reținut că aceste acțiuni enumerate mai sus încep, după emiterea hotărârii de intentare a procesului de insolabilitate, dacă debitorului nu i s-a aplicat procedura planului sau dacă această procedură a fost aplicată, însă fără nici un efect. Totodată în momentul pronunțării de către instanța de insolabilitate a hotărârii de intentare a procedurii numește lichidatorul/ administratorul autorizat unde împuternicește, ca neîntârziat să ia în primire și administrare toate bunurile debitorului.

În baza hotărârii de intentare a procedurii de insolabilitate, impune, prin executare silită, predarea bunurilor aparținând masei debitoare care se găsesc la debitor sau la terți, cu evacuarea forțată a persoanelor care le dețin în posesie sub orice formă. După caz administratorul /lichidatorul poate să dispună prin ordin intrarea, reținerea, ridicarea, eliberarea, evacuarea, instalarea, sigilarea și sechestrarea bunurilor incluse în masa debitoare. După cum constatăm autorul principal care realizează dinamica patrimoniului este administratorul autorizat/lichidatorul.

1. Inventarierea patrimoniului debitorului insolubil

În conformitate cu prevederile art.66 al Legii nr.149/2012 administratorul insolabilității exercită atribuția de a efectua inventarierea patrimoniului debitorului insolubil. Această procedură este expres stabilită la art. 108 al Legii nr.149/201 [9].

Inventarierea este procesul de identificare, înregistrare și evaluare a activelor și pasivelor unei entități la un moment dat în timp. Acest proces este esențial pentru gestionarea eficientă a resurselor unei companii sau organizații și pentru menținerea unui control adecvat asupra bunurilor și obligațiilor sale. [7.p.109]. Iată câteva aspecte-cheie legate de inventariere:

- *Identificarea activelor și pasivelor*: Inventarierea implică identificarea tuturor activelor (cum ar fi stocurile, echipamentele, materialele, creanțele etc.) și pasivelor (datorii, obligații fiscale, împrumuturi etc.) deținute de entitate la momentul inventarii.

- *Înregistrarea*, Activitatea de inventariere presupune înregistrarea detaliată a fiecărui activ și pasiv și evaluarea acestora la valoarea lor justă sau la valoarea lor de piață în funcție de politicile contabile și reglementările aplicabile.

- *Verificarea fizică*: În multe cazuri, inventarierea implică și o verificare fizică a activelor pentru a se asigura că cantitățile și valorile raportate înregistrează corect ceea ce există în realitate. Aceasta poate implica numărarea stocurilor, inspectarea echipamentelor sau alte măsuri similare.

- *Respectarea reglementărilor și standardelor contabile*: Procesul de inventariere trebuie să respecte reglementările și standardele contabile aplicabile în jurisdicția în care operează entitatea. Aceasta poate include respectarea cerințelor legale privind raportarea financiară și contabilă.

Din cele descrise concluzionăm că inventarierea este un proces fundamental pentru gestionarea financiară și contabilă a entității și joacă un rol crucial în asigurarea transparenței și fiabilității informațiilor financiare raportate.

Inventarierea patrimoniului este executată de către administrator/lichidator și o comisie instituită de către acesta, din reprezentanți ai creditorilor sau din specialiști /experți în domeniu, în prezența debitorului. Această procedură este efectuată în baza datelor din evidența contabilă a debitorului, precum și a altor documente reconstituite de către administrator/lichidator. [1. p. 171].

În inventar se descriu toate bunurile identificate ale debitorului, se indică valoarea contabilă sau dacă aceasta lipsește, valoarea lor aproximativă de la data inventarierii. În cazul în care valoarea bunului depinde de lichidarea sau de restructurarea întreprinderii, administratorul/lichidatorul va angaja, cu aprobarea comitetului creditorilor, un expert evaluator, pe cheltuiala debitorului, pentru a evalua bunurile atât separate, cât și în ansambluri în stare de funcționare, după caz. [1.p.171]

La etapa inventarierii patrimoniului debitorului insolubil, administratorul/lichidator poate lua măsuri ce țin de aplicarea sechestrului sau sigiilor pe încăpri, magazinele, magazinele, depozitele, birourile, corespondența comercială, arhiva, dispozitivele de stocare și de prelucrare a informației, contractele, mărfurile și orice alte bunuri mobile sau imobile aparținând patrimoniului debitorului sau care se află pe teritoriul și/sau în posesia debitorului. [9].

Se finalizează această etapă cu întocmirea unui Act de inventar fiind semnat de administratorul insolabilității/lichidator, membrii comisiei de inventariere, după caz de către debitor prin reprezentantul său desemnat în procedura de insolabilitate.

2. Evaluarea patrimoniului debitorului insolubil

Următoarea etapă după efectuarea inventarierii patrimoniului este evaluarea activelor. La art.111 din Legea nr.149/2012 prevede că „după intentarea procedurii de insolabilitate sau inițierea procedurii falimentului, administratorul insolabilității/lichidatorul trebuie să efectueze, într-un raport, o evaluare sistematizată, de ansamblu, a bunurilor, în care se vor specifica și se vor juxtapune bunurile din masa debitoare și obligațiile debitorului,„ [9]

După cum rezultă din norma dată putem conchide că evaluarea patrimoniului se referă la procesul de determinare a valorii totale a activelor și pasivelor persoanei juridice insolubile. Acest proces este unul crucial în diverse contexte, inclusiv în contabilitate, finanțe, gestionarea afacerilor și în situațiile de evaluare pentru scopuri fiscale sau legale. [7.p.38].

Literatura de specialitate determină câteva aspecte importante legate de evaluarea patrimoniului: [7.p.36].

Identificarea activelor și pasivelor: Primul pas în evaluarea patrimoniului este identificarea și înregistrarea tuturor activelor și pasivelor entității. Acestea pot include proprietăți imobiliare, echipamente, stocuri, creanțe, datorii, împrumuturi și alte elemente.

Determinarea valorii activelor: După ce activitățile și pasivele sunt identificate, următorul pas este determinarea valorii fiecărui activ. Aceasta poate fi făcută folosind diverse metode de evaluare, cum ar fi evaluarea la cost, evaluarea la valoarea justă de piață sau alte metode specifice pentru anumite tipuri de active (de exemplu, evaluarea fluxului de numerar pentru investiții).

Evaluarea pasivelor: La fel ca și activele, pasivele trebuie evaluate pentru a determina valoarea lor în patrimoniul net al entității. Acest lucru poate include evaluarea datoriilor, a obligațiilor fiscale, a împrumuturilor și a altor angajamente financiare.

Calcularea patrimoniului net: După ce valorile activelor și pasivelor sunt determinate, patrimoniul net poate fi calculat substractând valoarea totală a pasivelor de valoarea totală a activelor. Aceasta oferă o imagine a valorii nete a entității la acel moment dat.

Utilizarea informațiilor pentru luarea deciziilor: Informațiile rezultate din evaluarea patrimoniului sunt utile pentru o gamă largă de decizii manageriale și strategice, cum ar fi evaluarea performanței financiare, planificarea investițiilor, estimarea valorii unei afaceri sau a unei proprietăți și raportarea financiară către părțile interesate.

În concluzie, am constatat că, evaluarea patrimoniului este un proces esențial în gestionarea financiară și contabilă a unei entități și furnizează informații valoroase pentru luarea deciziilor. Or, datorită acestei proceduri administratorul insolabilității materializează principiul maximizării stingerii creanțelor.

Evaluarea bunurilor masei debitoare se efectuează de către evaluatori autorizați sau acreditați, care sunt instruiți și certificați să efectueze evaluări în conformitate cu standardele profesionale și tehnice relevante. Evaluatorii pot fi angajați de către lichidator, în numele debitorului, sau de către un evaluator propriu al lichidatorului. În acest caz este necesar acordul comitetului creditorilor.

La determinarea valorii bunurilor supuse evaluării, evaluatorii aplica următoarele metode de evaluare. [10]. Spre exemplu, pentru determinarea valorii bunului imobil se vor utiliza metoda cheltuielilor, metoda analizei comparative a vânzărilor și metoda veniturilor. În cazul în care utilizarea uneia din metodele menționate nu este posibilă, evaluatorul va argumenta în raportul de evaluare imposibilitatea folosirii metodei respective. În cazul evaluării diferitor tipuri de bunuri imobile, metodele de evaluare se vor aplica în următoarea consecutivitate:

a) pentru evaluarea bunurilor imobile cu destinație locative, se aplică metoda analizei comparative a vânzărilor și metoda cheltuielilor. Pentru evaluarea bunurilor imobile cu destinație locativă care sînt date în arendă poate fi aplicată metoda veniturilor;

b) pentru evaluarea terenurilor, inclusiv terenurile cu destinație agricolă este utilizată de către experți, evaluatori, metoda analizei comparative a vânzărilor și metoda veniturilor;

c) pentru evaluarea bunurilor imobile cu destinație comercială – metoda analizei comparative a vânzărilor, metoda veniturilor și metoda cheltuielilor;

d) pentru evaluarea bunurilor imobile cu destinație industrial, în cazul unei piețe dezvoltate – metoda analizei comparative a vânzărilor, metoda veniturilor și metoda cheltuielilor,. Iar în cazul unei piețe slab dezvoltate sau inexistenței acesteia – metoda cheltuielilor;

e) pentru evaluarea bunurilor imobile unice și specializate – metoda cheltuielilor.

Legea nr.149/2012 reglementează mai multe modalități de evaluare a patrimoniului debitorului. [9]. Bunurile din patrimoniul debitorului vor fi evaluate *în bloc*, cât și *individual*.

În literatura de specialitate, evaluarea în bloc se are în vedere fie evaluarea totalității de bunuri din patrimoniul debitorului fie evaluarea subansamblurilor funcționale, acestea din urmă reprezentând un grup de bunuri ale debitorului care, împreună, asigură realizarea unui produs finit, de sinestător, sau care permit desfășurarea unei afaceri independente. [13.p.241.]

După cum prevede Legea nr.149/2012 , în cel mult 10 zile de la data finalizării procesului de evaluare a masei debitoare, lichidatorul prezintă comitetului sau adunării creditorilor un raport despre evaluarea bunurilor și metoda lor de valorificare, precizându-se modul de vânzare, fie în bloc sau individual, prin licitație publică, concurs sau negocieri directe, ori într-o combinație a acestor moduri.[9]. La ședința Adunării creditorilor aprobarea raportului administratorului

insolvabilității reprezintă autorizarea începerii acțiunilor de vânzare a bunurilor masei debitoare. [11].

În cazul în care adunarea sau comitetul creditorilor nu aprobă raportul de evaluare sau nu se expune asupra lui pe parcursul a 15 zile, lichidatorul se va putea adresa instanței de insolvabilitate pentru confirmarea acestor propuneri. Dacă instanța aprobă raportul, din acest moment valorificarea masei debitoare se va face sub controlul instanței de judecată. În acest sens instanța de insolvabilitate adoptă o încheiere. Încheierea instanței de refuz al confirmării modului, termenelor, prețului și condițiilor de valorificare a masei debitoare se contestă în ordine de recurs.

3. Lichidarea/vânzarea patrimoniului debitorului insolubil

După ce administratorul insolvabilității/lichidatorul a respectat etapele enunțate mai sus (evaluarea bunurilor masei debitoare, prezentarea de către lichidator a unui raport în fața comitetului creditorilor, adunării creditorilor, autorizarea începerii acțiunilor de vânzare) va purcede la valorificarea cât mai avantajoasă și lichidarea masei debitoare.

În doctrina juridică, prin procedura de lichidare a patrimoniului se înțelege procedura aplicabilă debitorului, în procesul de insolvabilitate, valorificarea masei debitoare pentru obținerea de mijloace bănești în vederea satisfacerii creanțelor, care finalizează cu lichidarea debitorului ca subiect de drept. [2.p.286].

Din punct de vedere procedural, valorificarea masei debitoare este o etapă a procedurii de faliment extrajudiciară, în care sunt implicați lichidatorul, adunarea creditorilor sau comitetul creditorilor.[11] Rolul instanței de judecată, după cum rezultă din conținutul Legii nr.149/2012 la această etapă este unul de supraveghere, aceasta intervenind doar în cazurile în care legea obligă autorizarea de către ea a unor acțiuni. Termenul acestor acțiuni (valorificare și lichidarea) conform Legii nr.149/2012 nu trebuie să depășească 2 ani de la intentarea procedurii falimentului.

Analizând Legea nr.149/2012 cât și literatura de specialitate am identificat câteva aspecte importante despre vânzarea masei debitoare: [3.p.183-190]. *Scopul:* Scopul principal al vânzării masei debitoare este acela de a maximiza valoarea activelor disponibile pentru a acoperi cât mai multe din datoriile entității falimentare sau insolvente. Acest lucru poate implica vânzarea activelor sub formă de pachete sau individual, în funcție de cea mai bună metodă de maximizare a valorii.

Procesul: Procesul de vânzare a masei debitoare poate varia în funcție de jurisdicție și de procedurile specifice aplicate în cadrul procedurii de insolvență sau faliment. Acesta poate implica evaluarea activelor, identificarea cumpărătorilor potențiali, organizarea licitațiilor sau a altor procese de ofertare, negocieri și încheierea tranzacțiilor.

Aprobare judiciară: În multe cazuri, vânzarea masei debitoare trebuie să fie aprobată de către instanța de insolvență sau de către administratorul sau lichidatorul desemnat în cadrul procedurii de insolvență sau faliment. Acest lucru este necesar pentru a asigura că vânzarea este în conformitate cu legile și procedurile aplicabile și că interesele tuturor părților implicate sunt protejate.

Distribuția fondurilor: Veniturile rezultate din vânzarea masei debitoare sunt utilizate pentru acoperirea datoriilor entității insolvente sau falimentare. Aceste fonduri sunt distribuite creditorilor în conformitate cu prioritățile stabilite în legislația aplicabilă sau în planurile de reorganizare sau de distribuire a activelor.

Supravegherea și raportarea: Procesul de vânzare a masei debitoare este supravegheat de către administratorul sau lichidatorul desemnat, precum și de către instanța de insolvabilitate. De asemenea, este necesară o raportare adecvată către toate părțile interesate, inclusiv către creditorii implicați în procedura de insolvență sau faliment.

Vânzarea masei debitoare se face prin diferite metode :

- Licitatie cu strigare, cu reducere;
- Vânzare prin concurs ;
- Vânzare prin negocieri directe.

Pe lângă aspectele enunțate mai sus există reguli bine determinate de către legiuitor, în ceea ce ține de vânzarea masei debitoare. Acestea sunt următoarele:

Din data aprobării de către comitetul creditorilor sau de către adunarea creditorilor a prețului inițial de vânzare, în cel mult 10 zile, lichidatorul formează loturi de bunuri pentru vânzare. Lichidatorul stabilește data și locul licitației cu strigare, publică anunțul în Monitorul Oficial.

Avizul privind vânzarea masei debitoare v-a cuprinde; a) informații despre întreprindere și patrimoniul ei, despre modalitatea în care se poate lua cunoștință de ele; b) termenul de prezentare a cererilor de cumpărare, care nu poate fi mai mic de 15 zile și mai mare de 60 de zile de la data publicării avizului; c) data, ora și forma licitației; d) modalitatea de înregistrare a participanților la licitație sau la concurs; e) prețul inițial (minim) de vânzare stabilit de comitetul creditorilor sau de adunarea creditorilor; f) suma de participare, termenul și modul depunerii ei; g) criteriile (condițiile) de stabilire a câștigătorului licitației sau concursului; h) modul de consemnare a rezultatului licitației sau al concursului; i) mențiuni despre organizatorul vânzării.

Pe lângă cele menționate mai sus lichidatorul, pentru desfășurarea licitației formează desinestător o comisie din cel puțin 3 membri. La propunerea comitetului creditorilor sau adunarea creditorilor pot fi aleși alți membri ai comisiei. Dar pentru aceasta este necesar a fi convocată adunarea creditorilor, sau a comitetului creditorilor. În practică, membrii comisiei sunt acei aleși de către lichidator sau administratorul insolvenței.

Licitatia se organizează la sediul lichidatorului sau al debitorului ori în alt loc stabilit de lichidator și se va desfășura în decurs de 15 zile de la data publicării anunțului despre organizarea ei.

În interiorul termenului de 15 zile doritorii de a participa la licitație vor prezenta lichidatorului cerere de participare, copia de pe documentul care confirm depunerea accontului pe contul bancar indicat în anunț, procură, după caz, pentru dreptul de a participa la licitație, copia buletinului de identitate, și alte documente necesare în dependență de statutul persoanei care se înregistrează pentru a participa la licitație. Ce este specific procedurii insolvenței comparativ cu alte proceduri, sunt termenii. Dacă vorbim de termeni atunci și depunerea cererii de participare la licitație de asemenea este prevăzută termenul de 3 zile înainte, de data desfășurării licitației. Dacă doritorul de a participa la licitație nu a depus cererea în termenul nominalizat, este unul de decădere.

După cum am menționat, administratorul insolvenței/lichidatorul este actorul principal în cadrul procedurii insolvenței, și la acest capitol, se preocupă și de întocmirea biletelor de participare, primirea, înregistrarea cererilor depuse de persoanele care au dorința de a participa la licitație. După înregistrarea cererilor, lichidatorul verifică setul de acte a doritorilor de a participa la licitație. În cadrul procedurii de verificare poate constata că nu sunt respectate cerințele referitoare la întocmirea și la prezentarea documentelor sau nu are dreptul de a participa la licitație, atunci, lichidatorul este în drept de a respinge cererea. Motivul respingerii se comunică în scris persoanei, cu restituirea accontului.

În unele cazuri, persoana are dreptul să-și retragă cererea de participare la licitație, cu condiția că acesta va adresa lichidatorului, cu 3 zile înainte de data licitației, un demers scris.

Petrecerea licitației cu strigare.

O definiție a licitației cu strigare nu există în literatură de specialitate dar efectuând o analiză din punct de vedere practic putem defini licitația cu strigare ca, fiind un eveniment public

în cadrul cărora bunurile sau serviciile sunt vândute către cel care oferă cel mai mare preț în urma unei licitații deschise și competitive,. Acestea sunt deseori utilizate pentru vânzarea de bunuri imobile, precum proprietăți rezidențiale, comerciale sau agricole, dar pot fi folosite și pentru alte tipuri de bunuri sau servicii.

Licitațiile cu strigare sunt o modalitate comună și deschisă de a vinde bunuri sau servicii, asigurând un proces transparent și competitiv pentru toți participanții. Este important ca participanții să fie familiarizați cu regulile și procedurile licitației și să efectueze o cercetare adecvată înainte de a participa la astfel de evenimente.

În ziua licitației cu strigare , lichidatorul înregistrează participanții și înmânează biletele de participare. Înregistrarea se încheie cu 10 minute înainte de începutul procedurii de licitație, participanții întârziați nu sunt admiși, restituindu-li-se accontul.

Licitația cu strigare este condusă de licitator, în persoana lichidatorului, sau după caz, de o persoană desemnată în bază de contract. Licitarea fiecărui lot de bunuri la licitația cu strigare începe cu anunțarea de către licitator a prețului inițial și a pasului de ridicare a prețului. Cel care acceptă prețul ridică biletul de participant.

Ceilați participanți pot pretinde la lot propunând un preț mai mare cu unul sau cu mai mulți pași de ridicare. Dacă nimeni nu oferă un preț mai mare decât cel acceptat, strigat de 3 ori de către licitator, acesta anunță cu o lovitură de ciocan adjudecarea lotului.

La încheierea licitării lotului, lichidatorul, comisia de licitare va negocia direct cu adjudecatarul lotului asupra modului și a termenelor de plată, fapt care se consemnează în procesul - verbal privind rezultatele licitației. Atunci când lichidatorul sau comisia de licitație și adjudecatarul au convenit ca achitarea lotului să fie efectuat la o sumă unică, ultimul plătește integral prețul lotului în termen de 10 zile lucrătoare din data semnării procesului – verbal.

Dacă părțile au convenit ca achitarea lotului să se efectueze eşalonat, adjudecatarul, în același termen, de 10 zile lucrătoare, varsă prima tranșă, de cel puțin 40% din prețul indicat în procesul – verbal, iar restul îl va da în cel mult 20 de zile din data încheierii licitației.

Există situații când adjudecatarul lotului solicită prelungirea termenului de achitare. În asemenea circumstanțe, termenul poate fi prelungit, cu acordul comitetului creditorilor sau al adunării creditorilor cu maxim 60 de zile.

După cum prevede Legea nr.149/2012 la art. 118 alin (11) adjudecatarul este obligat să semneze procesul – verbal privind rezultatele licitației. [9]. Dacă refuză să îl semneze, se consideră că licitația nu a avut loc. În acest caz, licitația va începe de la prețul oferit anterior de participant. Ca sancțiune pentru refuzul semnării procesului – verbal de adjudecare participantul este privat de dreptul de a participa la această licitație nerestituindu-i-se accontul.

Lichidatorul este obligat în decurs de 48 de ore de la semnarea procesului – verbal al licitației cu strigare să-l remită instanței de insolabilitate.

Licitația cu strigare se va considera că nu a avut loc dacă: a) la licitație nu s-a prezentat nici un participant ; b) la licitație s-a prezentat un singur participant; c) la licitație s-au prezentat cel puțin 2 participanți, însă niciunul nu a oferit un preț egal cu valoarea prețului inițial stabilit de comitetul creditorilor sau adunarea creditorilor, d) licitația cu strigare a avut loc, adjudecatarul lotului a fost desemnat, însă acesta a încălcat termenul de plată a costului lotului câștigat.

Bunurile nevândute la prima licitație cu strigare și nesolicitate de către creditorii pentru a fi luate în natură, în contul stingerii creanței, lichidatorul va expune la licitație repetată cu strigare, unde prețul se va reduce cu 10% pentru bunurile mobile, și cu 5% - pentru bunurile imobile.

Licitația cu reducere.

Licitația cu reducere este o modalitate eficientă de a stimula interesul participanților și de a accelera procesul de vânzare, oferind în același timp o experiență transparentă și competitivă.

Licitarea cu reducere este un tip de licitație în care prețul de pornire este setat la o anumită sumă, iar prețul scade treptat pe măsură ce participanții își fac ofertele. Acest tip de licitație este diferit de licitațiile tradiționale, în care prețul crește pe măsură ce participanții își fac ofertele.

Mod de funcționare: Dacă licitația cu strigare repetată nu a avut loc, lichidatorul dispune imediat ca bunurile nesolicitate la licitație cu strigare să fie scoase la licitație cu reducere.

După cum rezultă din prevederile art. 120 al Legii nr.149/2012 [9], lichidatorul dispune imediat ca bunurile să fie scoase la licitație cu reducere, astfel deducem existența unor trăsături specifice și anume: pentru a trece la licitația cu reducere nu este necesar convocarea adunării creditorilor sau comitetului creditorilor pentru a decide modul de vânzare a bunurilor din masa debitoare, prețul inițial al bunurilor la licitație cu reducere va fi prețul inițial al bunurilor de la licitația repetată cu strigare; pasul reducerii nu poate fi mai mare de 5% din prețul maxim.

Pentru a asigura valorificarea cât mai eficientă a masei debitoare, lichidatorul cu acordul comitetului creditorilor sau adunării creditorilor poate reduce prețul cu 50% din valoarea de piață stabilită în raportul de evaluare.

Sunt cazuri când licitația cu reducere trece în licitația cu strigare , atunci când un participant dorește să cumpere lotul și aceste ridică prețul cu un pas sau mai mulți pași, cu condiția că acesta declară intenția în timpul repetării prețului, până la lovitura de ciocan, și își va confirma oferta ridicând biletul de participant.

Atunci când la licitația cu reducere se înscrie un singur participant , vânzarea bunului se efectuează în baza unui process- verbal al licitației, încheiat între lichidator și unicul participant, la un preț redus cu cel mult 10% din prețul inițial.

Dacă la licitația cu reducere nu s-a înscris niciun participant sau dacă bunurile nu au putut fi comercializate , lichidatorul vinde bunurile prin negocieri directe.

Vânzarea prin negocieri directe, este o modalitate prin care lichidatorul și un potențial cumpărător convin asupra clauzelor ce trebuie incluse în contractual de vânzare – cumpărare al cărui obiect îl constituie bunuri din masa debitoare. Legea nr.149/2012 prevede în mod expres circumstanțele când lichidatorul va aplica procedura negocierilor directe cu încheierea unui contract de vânzare- cumpărare, acestea sunt următoarele; a) atunci când, la aplicarea modalității de vânzare a masei debitoare prin licitație cu reducere sau prin concurs, nu a fost prezentată nici o ofertă sau au fost prezentate numai oferte inacceptabile sau neconforme, sau contractual nu a putut fi încheiat cu ofertantul câștigător din motive imputabile acestuia; b) atunci când , în temeiul legii , pentru protecția unor drepturi de exclusivitate, contractual de vânzare- cumpărare poate fi încheiat numai cu un anumit cumpărător; c) atunci când, ca măsură strict necesară, perioadele de aplicare a licitației cu strigare, a licitației cu reducere sau a concursului nu pot fi respectate din motive de extremă necesitate sau nu pot fi determinate din cauza unor evenimente imprevizibile.[9]

Organizarea activității de negocieri directe este asigurată de lichidator sau de o comisie pe care a format-o din 3-5 reprezentanți ai creditorilor sau specialiști în domeniu.

După încheierea negocierilor, lichidatorul întocmește un process – verbal în care expune concluzii asupra clauzelor ce trebuie incluse în contractual de vânzare – cumpărare și îl prezintă în cel mult 10 zile comitetului creditorilor sau adunării creditorilor spre aprobare. În baza concluziilor din procesul – verbal al negocierilor directe aprobate de comitetul creditorilor sau de adunarea creditorilor, sau de instanța de insolabilitate, lichidatorul încheie cu ofertantul , în cel mult 10 zile de la data aprobării, contractul de vânzare – cumpărare. Contractul de vânzare - cumpărare, procesul – verbal al negocierilor directe și documentele de organizare și desfășurare a acestor negocieri se depun de către lichidator la dosarul de insolabilitate.

Ceea ce ține de ***vânzarea prin concurs*** , în comparație cu modalitățile de vânzare a masei debitoare enunțate mai sus, această procedură este mai diferită. Pentru desfășurarea concursurilor,

comitetul creditorilor sau adunarea creditorilor, la propunerea lichidatorului, se desemnează o comisie, în a cărei componență intră reprezentanți ai creditorilor, experți, specialiști în domeniu. Comisia este prezidată de lichidator, iar secretariatul se desemnează din rândul membrilor ei.

Comitetul creditorilor sau adunarea creditorilor aprobă prețul inițial de vânzare a bunului pentru a fi expus la concurs. Hotărârea de aprobare a prețului inițial se prezintă comisiei și nu poate fi divulgată. Lichidatorul publică un comunicat informativ privind desfășurarea concursului de vânzare- cumpărare a bunurilor din masa debitoare. Termenul de depunere a cererilor și de prezentare a ofertelor pentru participare la concurs ,nu poate fi mai mic de 15 zile și nici mai mare de 60 de zile de la data publicării avizului.

Documentele de participare la concurs se înmânează lichidatorului într-un plic închis și sigilat la care se anexează documentul de plată a garanției de participare la concurs și se înscrie în registrul ofertanților, eliberându-se o adeverință de participare. Acest concurs se desfășoară în două etape. În prima etapă , comisia determină în baza documentelor și ofertelor prezentate, numărul ofertanților participanți la concurs. Cea de a doua etapă, comisia determină , în baza concursului , câștigătorul concursului.

În cazul în care comisia stabilește în ședință că nici-o ofertă nu va fi mai mare decât prețul minim stabilit de comitetul creditorilor sau de adunarea creditorilor , procedura se suspendă, iar comitetul creditorilor sau adunarea creditorilor se convoacă de urgență pentru confirmarea celei mai bune oferte sau pentru schimbarea condiției ori a modalității de valorificare a bunului. Președintele comisiei va iniția o a doua etapă a ședinței de concurs cu anunțarea prețului inițial propus pentru bun, care va fi indicat cel mai înalt preț indicat în cererea participanților. Comisia îl desemnează drept câștigător al concursului pe participantul care a propus cel mai mare preț pentru bun și care și-a asumat cele mai avantajoase obligații în sensul satisfacerii condițiilor concursului. În termen de 10 zile de la data deciziei , lichidatorul încheie cu câștigătorul concursului un contract de vânzare- cumpărare a bunului.

Dacă câștigătorul concursului refuză în semnarea contractului, comisia este în drept să își anuleze decizia în termen de 10 zile și să invite la negocieri directe pe ceilalți participanți la concurs, fără a publica un alt comunicat informativ.

În concluzie, dinamica patrimoniului persoanei juridice insolabile este un subiect complex și important în contextul procedurii insolabilității. Acesta se referă, după cum rezultă din analiza certetării autorului, la modul în care activele și pasivele evoluează în timpul procedurii de insolvență , precum și părțile interesate cum ar fi lichidatorul și creditorii. Acest proces implică vânzarea activelor. La rândul său vânzarea masei debitoare este un aspect important al procedurii insolabilității și este concepută pentru a maximiza valorificarea activelor pentru beneficiul creditorilor implicați. Este un proces complex și reglementat, care necesită o atenție specială și respectarea strictă a legilor și procedurilor aplicabile.

Referințe bibliografice

1. Ciobanu N. Dreptul Afacerilor. Chișinău: CEP USM, 2014. Pag. 386.ISBN: 978-9975-71-486-0.
2. Roșca N. Baieș S. Dreptul Afacerilor. Chișinău: Editura Tipografia Centrală. 2011. Pag. 576. ISBN:978-9975-53-052-1.
3. Popa L. Bîrca B. Manualul administratorului autorizat. Chișinău. Tipografia Centrală.2015. Pag. 232. ISBN: 978-9975-53-583-0.
4. Macovei Gh. Procedura examinării cauzelor de insolabilitate. Chișinău. Editura. Lexon -Prim. 2020. Pag. 228. ISBN:978-9975-3388-8-2.

5. Grigori L, Bîrca A. Contabilitatea întreprinderii. Chișinău. Editura. Bons Office. 2021. Pag.800.ISBN: 978-9975-79-896-9.
6. Turcu I. Tratat teoretic și practice de drept comercial. București. Editura C.H.Beck. 2008. Pag. 709. ISBN: 978-973-115-394-0.
7. Юн.Г.Б. Воронова. Ю.А. Григорьев. В.В. Конкурсное производство. Москва. Издательство Дело.2004.ст. 432. ISBN 5-7749-03333-8.
8. Белых.В.С. Дубинчин.А.А. Прововые основы несостоятельности.Москва. Издательство.Норма.2001.ст.320.ISBN 5-89123-505-6.
9. Legea nr.149/2012 din 29.06.2012, publicat 14.09.2012 în Monitorul Oficial nr.193-197, art.663.
10. Hotărârea Guvernului nr.958 din 04.08.2003 privind aprobarea Regulamentului provizoriu privind evaluarea bunurilor imobile. Publicat la 15.08.2003, în Monitorul Oficial nr.177, art. 1006. [accesat : 01.04.2024] . Disponibil: <http://www.legis.md/cautare/gestResults?doc-id=140805&lang=ro#>.
11. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova „cu privire la aplicarea în practica judiciară a Legii insolvenței”, nr.2 din 24.03.2014.
12. Ordinul Ministerului Finanțelor nr.60 din 29.05.2012 „cu privire la aprobarea Regulamentului privind inventarierea,,. Publicat : 10.08.2012 în Monitorul Oficial nr.166-169, art.953. [accesat: 03.04.2024]. Disponibil: <https://www.legis.md/cautare/getResults?doc-id=132096&lang=ro#>.
13. Csaba Bela Nasz . Dreptul insolvenței. București. Editura Universul Juridic, 2017 pag.362. ISBN: 978-606-673-934-4.